

III. NAUCZANIE BISKUPÓW O LITURGII

Abp Józef Kupny

Instrukcja w sprawie przygotowania i przystąpienia dzieci do wczesnej Komunii Świętej w archidiecezji wrocławskiej

L.dz. 1399/2013

Błogosławiony Jan Paweł II podkreślał, że „*katecheza – zarówno bezpośrednio przygotowująca do Pierwszej Komunii Świętej, jak i po niej następująca – ma na celu nie tylko poznanie Jezusa Chrystusa, ale przede wszystkim zmierza do umiłowania Go i do najgłębszego z Nim zespolenia. Komunia zaś jest tej miłości i tego zespolenia znakiem i żywym świadectwem*” [Łódź, 13.06.1987 r.].

Forma zwyczajna przystąpienia dzieci do Pierwszej Komunii Świętej

Zgodnie z dokumentami katechetycznymi Konferencji Episkopatu Polski: „Podstawy programowej katechezy Kościoła w Polsce” i „Programu nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach” dzieci do Pierwszej Komunii Świętej przystępują w klasie trzeciej szkoły podstawowej począwszy od roku szkolnego 2014/2015. Czas przygotowania do pierwszego pełnego uczestnictwa we Mszy Świętej [I spowiedź i I Komunia Święta] obejmuje cały I etap edukacyjny – klasy I, II i III.

Dziecko przygotowujące się do przyjęcia tych sakramentów jest zobowiązane do systematycznego udziału w nauce religii w szkole [przygotowanie pośrednie] i systematycznego udziału w katechezie parafialnej, której celem jest wprowadzenie w misterium sakramentów [przygotowanie bezpośrednie]. Przygotowanie to winno dokonać się w parafii miejsca zamieszkania ucznia. Tam również powinna mieć miejsce troska o pogłębienie życia eucharystycznego po I Komunii Świętej w kolejnym etapie edukacyjnym – klasy IV, V i VI [katecheza mistagogiczna].

W tym przygotowaniu dziecka powinny współpracować trzy środowiska wychowawcze: szkoła, rodzina, parafia. [Zob. *Przygotowanie dzieci do pełnego uczestnictwa w Eucharystii*, w: *Synod Archidiecezji Wrocławskiej 1985-1991*, Wrocław 1995, s. 444-456].

Forma nadzwyczajna przygotowania dzieci do Pierwszej Komunii Świętej

Wczesna Komunia Święta to przyjęcie Eucharystii przed początkiem uczęszczania do szkoły. Praktykowanie wczesnej Komunii Świętej zalecił Ojciec Święty Pius X dekretem *Quam singularis* z 8. 08. 1910 r., w którym ustalił wiek Pierwszej Komunii świętej na chwilę „gdy dziecko zaczyna rozumować”. O wartości wczesnej Komunii świętej mówił także Błogosławiony Jan Paweł II w książce „*Wstańcie, chodźmy!*” Przypominając decyzję o obniżeniu wieku przystępowania do Pierwszej Komunii przez Piusa X, Jan Paweł II podkreślił, że „jest ona warta pochwały i przypomnienia”. Przyniosła wiele owoców świętości i apostołstwa wśród dzieci, sprzyjając także rozwijaniu się powołań kapłańskich Zagadnienie wczesnej Komunii Świętej podejmuje też „*Synod Archidiecezji Wrocławskiej 1985-1991*”. [zob. s. 453-454].

Aby dziecko mogło przystąpić do wczesnej Pierwszej Komunii Świętej, muszą zaistnieć pewne warunki. Przede wszystkim w rodzinie dziecka musi istnieć życie religijne. Rodzice związani węzłem sakramentalnym, muszą być osobami praktykującymi. Najważniejsze jest to, by rodzice żyli żywą wiarą. Jeśli taką wiarę posiadli i sami w sposób czynny i pełny uczestniczą w Najświętszej Eucharystii, tym samym dają gwarancję, że tę wiarę rozwiną również u swojego małego dziecka. Z tego wynika, że do wczesnej Komunii Świętej można dopuścić dzieci tych rodziców, którzy sami są osobami głęboko religijnymi, dbają o atmosferę religijną w rodzinie i dają moralną pewność, że troszczyć się będą o ich życie eucharystyczne i religijno-moralne wychowanie.

Przystąpienia do wczesnej Pierwszej Komunii Świętej nie można nikomu narzucać, nie można też taktować jako wyróżnienie lub nagrodę. Do wczesnej Komunii Świętej w parafii są przygotowywane te dzieci, których rodzice spełniają wymagane warunki i o to proszą duszpasterza parafii. Informacje o praktyce wczesnej Pierwszej Komunii Świętej w parafii trzeba rodzicom przekazywać poprzez dostępne środki przekazu, wykorzystując te tradycyjne, jak i współczesne.

Sprawą ważną jest prowadzenie katechezy dla rodziców przez duszpasterstwo parafii, która powinna podejmować tematy dotyczące żywej wiary, modlitwy, sakramentów świętych: chrztu, pokuty, Eucharystii.

Przygotowanie dziecka do wczesnej Pierwszej Komunii Świętej wymaga czasu. Rodzice zwracają się z prośbą do księdza proboszcza parafii zamieszkania o umożliwienie mu przygotowania i przystąpienia do wczesnej Komunii Świętej. Prośbę należy skierować na początku roku szkolnego.

W pierwszym roku przygotowania dziecko powinno uczęszczać na naukę religii w przedszkolu i uczestniczyć w życiu religijnym w domu rodzinnym i w parafii razem z rodzicami. Istotnym warunkiem jest prowadzenie przez rodziców jako pierwszych wychowawców w wierze okolicznościowej katechezy rodzinnej. W procesie wychowania inspirowanego wiarą należy wskazać dziecku na Boga obecnego, bliskiego, troszczącego się o człowieka, pełnego miłości do ludzi. Dziecko w wieku przedszkolnym potrzebuje odkrywać miłość Boga w kontaktach z bliskimi osobami: rodzicami, dziadkami, rodzeństwem, wychowawcami, katechetami. Wychowanie eucharystyczne zaczyna się przez udział dziecka w życiu rodzinnym i w życiu wiary swoich rodziców oraz przez okolicznościową katechezę domową. Pod wpływem jednego i drugiego u dziecka przedszkolnego powstaje pragnienie pełnego uczestnictwa w Eucharystii.

W drugim roku przygotowania dziecko powinno uczęszczać na lekcje religii w przedszkolu lub I klasie szkoły podstawowej i uczestniczyć w katechezie prowadzonej przez rodziców lub katechetę, jeśli przy parafii tworzy się grupa dzieci przygotowujących się do wczesnej Pierwszej Komunii Świętej. Według wskazań Synodu archidiecezji wrocławskiej całość katechez nie powinna przekraczać 30 jednostek lekcyjnych. Wiadomości, jakich należy wymagać od dziecka przygotowującego się do wczesnej Komunii Świętej, obejmują przede wszystkim 6 prawd wiary, następnie wiadomości o sakramencie pokuty, o Mszy Świętej i Komunii Świętej. [Należy uwzględnić *Dyrektorium o Mszy dla dzieci*]. Należy koniecznie przygotować dzieci do Spowiedzi Świętej. W tym okresie dziecko posiada już poczucie winy z powodu

popęlnionych uchybień. Dziecko powinno się spowiadać, aby wdrożyć się do praktyki, gdzie ma szukać pomocy, gdy zgrzeszy. Podczas spowiedzi należy pozwolić dziecku na swobodne, konkretne i indywidualne wyrażanie się i nie trzeba żądać sztywnego szablonu. Gdy rodzice sami przygotowują dziecko do wczesnej Pierwszej Komunii Świętej lub jest przygotowywane przez wspólnoty religijne, to zawsze we współpracy z parafią. Po zakończeniu przygotowania obowiązkiem księdza proboszcza jest odbycie rozmowy z dzieckiem w obecności rodziców, by rozemnać, czy dziecko jest dobrze przygotowane do tego Sakramentu.

Nie należy urządzać dwukrotnie Pierwszej Komunii Świętej: wcześniej prywatnej i drugi raz uroczystej razem z rówieśnikami w klasie trzeciej. Należy prowadzić małe dzieci od razu do uroczystej Komunii Świętej, a potem urządzać dla nich przez następne lata szkoły podstawowej rocznice przyjęcia Pierwszej Komunii Świętej. Dzieci koniecznie powinny systematycznie przystępować do miesięcznej Spowiedzi i Komunii Świętej, a od klasy IV razem z rówieśnikami włączyć się w katechezę mistagogiczną, by jednoczyć się z Bogiem i Jezusem Chrystusem poprzez coraz bardziej świadome korzystanie z sakramentów pokuty i Eucharystii, doskonalenie umiejętności modlitwy, wyznawanie wiary, zachowywanie wymagań Jezusa Chrystusa, udział w liturgii i wydarzeniach roku liturgicznego, współdziałanie w aktywnym budowaniu i rozwoju Kościoła.

Praktyka wczesnej Komunii Świętej dzieci powinna przynieść parafii określone owoce. Można spodziewać się, że praktyka ta przyczyni się do pogłębienia więzi rodzin z Kościołem, pozytywnie wpłynie na rodziców i uczuli ich na to, by byli żywymi świadkami wiary wobec swoich najbliższych i we wspólnocie parafialnej. Rodziny te dzięki pogłębionej wierze powinny stanowić naturalne środowisko, w którym rodzą się i dojrzewają powołania do kapłaństwa i życia zakonnego.

+ Ksiądz Arcybiskup Józef Kupny
Metropolita Wrocławski

Wrocław, dnia 5 listopada 2013

(Ze strony http://www.archidiecezja.wroc.pl/pliki/wczesna_komunia.pdf)